

עין משפט
גור מצוה

מז:

עבידנא בבוֹלָהוּ. וכן אנו נוהגין כרצ אשי דמזכרינן צמר מיא וצמר ירקא צורא נפשות רצות: **וְלַבְנֵי מערבא דמברכין הכי בתר רבו'**. ואנן לא עבדינן כזני מערבא דדוקא לדידהו שהיה דרכם לסלקס צלילה שייכא צרכה דלשמור חקיו דכחמיצ ושמרת את החקה הזאת למועדה

ומימס וגו' אצל אנו שמסקלין אותן כחצי היום או אפי' נסלקן צלילה לא שיין חקה ודוקא לדידהו דקסברי לילה לאו זמן מפילין הוא ומימס ימימה אחא למעוטי לילות שייכא צרכה דחקה אצל אנן דקי"ל^[א] דלילה זמן מפילין הוא ואנן ”משימין הפסוק ושמרת החקה וגו' צפסמ ומה שאין אנו מניחים אותן צלילה מפני שמא יפית צהן אפי' נמתין לסלקן עד הלילה לא מזכרינן אע"ג דאנן קיימא לן דשזת וי"ט לאו זמן מפילין אפ"ה לא מזכרינן דדוקא לדידהו דסצירא להו חקה קאי אחפילין מזכרי' ומדע שהיה אינה נמי לא היו מזכרינן אלא אחפילין למודיישו משום דכמיצ צהו חקה אצל אשאר מנזות כגון צִיטִית ולולב וסוכה לא היו מזכרינן ^[א] (וה"ה הכא) וקשה דהוי מנזי לשנויי הכי לאפוקי שאר מנזות אפי' כזני מערבא^[א]: דחקמטיה

כיצד מברכין פרק שישי ברכות

קופרא. כל מיני צשר: **אצל ירקא לא**. צריך לצרכי אחריה: **חד כפרי**. מר זוטרא שהזכר כאן יחיד צלל שם אציו עציד כרצ יִחָק צר אצדימי שהזכר צשמו וצשם אציו: **וסרי רחד**. מר צר רצ אשי שהזכר צשמו וצשם אציו עציד כרי יִחָק שהזכר יחיד: **כדולהו**. אף כרצ פפא: **כל שטעון ברכה**.

משנה היא במסכת נדה: **למעוטי ירקא**. וכ"ש מיא: **למעוטי מזאס**. אין מזכרינ כשמסקלין מפילין וציטית ואחר תקיעת שופר ולולב: **כל שהוא כציטא**. אין לך מין מאכל שיעור כציטא שלא תהא ציטא טובה לגוף ממנו: **מגולגלתא**. צלזיה לחה ורכה ששורפין אותה: **קייסי**. מדות מחזיקות לוג: **מגולגלתא משיטא**. טובה משיטא קייסי: **מעוטיא**. צלזיה קשה טובה מאכצב קייסי: **מנושלתא**. צמים עלה א"ר ינאי כל שהוא כציטא ציטא טובה ממנו: **נקלח של כרוצ שנו**. שהוא מזון דמניא לקמן כרוצ למוזן: **כרישין**. כחמי: **כל ייק חי מוריק**. נוטל מואר הפנים: **כל קטן**. שלא גדל כל צרכו ולקמן מפרש כמה כל צרכו: **כל נפש**. דצר חי הנאכל שלם כגון דגים קטינס שגדלו כל צרכן: **הקרוצ לנפש**. האוכל מן הבהמה במקום חיות שלה ולקמן מפרש לה: **אוי ציט**. לכרס האוכל לפת: **נלעסיס**. כוסקס ומשליכו: **לשקניסו**. בקדרה הרבה שלא יצטרך לכוססו צשיניו: **קודס ארצט שעוט**. שאינו זמן סעודה והריח קשה לצני אדם המספרים עמו קודס אכילה שהגוף ריקן: **כאייד דר' יחאק סצירא לי**. אצל אסור לספר לא סצירא לי: **צר וזוא**. כלומר שמן וטוב ששזה וזו: **דליס ציה רצעא**. שלא גדל עד רביעית שלו כגון טלה רביעית של איל גדי כדי רביעית של שעיר גדול וכן כל דצר: **גילדני דצי גילי**. דגים קטינס מאלד ומזויין צין הקניס צאנס ואין דרכן לגדל יותר. אצל דג קטן ממין דג גדול ולא גדל רובע זה הוא קטן מקטין: **עונקא**. זואר מקוס צית השחיטה וסמוך לזב ולמעיס: **לצי ציוך**. למקוס שצרכו שם על השחיטה: **ומי סיסין**. תצטיל של פוליאז"ל: **והרס**. ולדיר"א שהולד נוזר צו: **יותרס הכצר**. טרפשא דכצדא שקורין אייצר"ש: **מצלי צשר**. היא קשה אצל כשמצטלה עם צשר שמן מתיס כחה: **מצלי יין**. כשאין שותה אחריה יין: **מצלי עזיס**. שאינו שולקה הרצה: **סודני**. צעל שצר תמרים. ור' פפא מוכר שצר היה כדאמר צאיהו נשך (צ"מ ד' סה). **טרשא דרצ פפא שכראי** לא פסיד ולאמר רצ פפא אי לאו דרמאי שכרא לא איעתרי (פסחים קיג). והוא נקרא סודני כדאמרינן תמרי צחלוץ לצי סודנא רהוט (סס): **דלא נפיש לכו חמרא**. ששותי שכר אחס: **צמאי סצריסו לה**. לכוז של לפת: **אופי פרסייטא**. צקעיות של עצים גדולות היתה צצעה עשר או ציוס צצעה ועשרים: **מאי**

מסורת הש"ס

(א) מה נאח. (ב) שבת קיג, (ג) [לקמן מ: ע"ז כטג], (ד) צ"ל יבש וכן הוא לקמן מ: וכן אימא בעי"ג כטו. ע"ש פרש"י, (ה) וצנדרון פיי סודני ירא צמים דכחמי סוד הי לילאיו ופי' צרש"י מנחות עא. ומה יב:י, (ו) מנחות לו: (ז) צ"ל מוקמין, (ח) רש"ל מ"ז, (ט) וצמוס' סוכה לג. ד"ה אצל לפניו וכו' וצמוס' מזה נא: ד"ה ולבני תמלא יטוב על זה ודע דצמוס' מזה שם מצוארים הדברים יפה וע"ע חוס' מנחות לו: ד"ה וצממין],

הנהגות הגר"א

[א] גב' (דבצ) מ"מ:

לעזי רש"י

פוליאז"ל [פוליו"ל].
מנחה (צמח). ולדיר"א [וידילור"א]. רחס (של חזה). אייבר"ש [איבר"ש]. טרעפת.

מוסף רש"י

ומי סיסין. פוליו"ל יבש שורה צמים ושותה (ע"ז כטג). ודדיר"א (רממה של צהמה (שש) וידילור"א שהעליל צמזוט [קטסון עז]. ויתורת הכבד. אייצר"ש של צהמה (שש). סודני. תלמודי צמנים על שם (טהלים הכ) עוד הי' לילאיו (מנחות עא. נדה יב:) ליא רב פפא רמי שיכרא היה כיו' ומאי קרו ליה סודני סוד נאה. שמעשת וגמילות חסדים (מנחות שש).

קבא א ב ג מיי פ"ח מהל' ברכות הל' א סגמנ עשין מ' עוש"ע אור"ח סי' רד סעיף א ו' וסומן ח: קבא ד מיי שם הלכה ח: קב ה עוש"ע אור"ח סי' רנח סעיף א:

קנא ו ד מיי פ"ח מהל' ברכות הל' א סגמנ שם עוש"ע אור"ח סומן רד סעיף ז:

רבינו חננאל

... אסיקנה ביצה... בין ח"ים בין מבושלים וכן ירק [וכן מים] כולן בתחילה ב' א' י"י אלהינו [מ"ה ש]הכל נהיה דבברו ובסוף ב' א' י"י אלהינו מ"ה בורא נפשות רבות. פיר' חד כביתרי מר זוטרא [שנוכר י]חיד שלא נומר שם אביו [צביד כר]ב יצחק בר אבדימי [שנוכר בשנים] שמן ושמ אבין [תנן. כל שטעון ברכה] לאחריו טעון ברכה לפניו ויש שטעון ברכה לפניו [ואין] טעון ברכה לאחריו [לאפוקי מיא ... ואסיקנה מצוות] וריחני שבמריכין לפניהם ואין מברכין לאחריהם, [ולבני שעבא דמברכין] בחר דמסקלין [תפלייהו בא"י אלהינו מ"ח] אשר קדשנו במצותיו וצונו לאפוקי מאין לאפוקי ריחאני בלח[ו]דא, [כל שהוא] כביצה בין פת של בין בשר שפן כביצה [ביצה טובה] ודימנא, ביצה מגולגלת [טובה] משהשן אוקיי סולתא. ביצה צלזיה [היא טובה] מארבע ביצה לשוקה היא טובה מכל דבר כ[ושקלה], הא דתנן אכל שלקן והוא מוזן. אוקימנא בכרוב. כל נפש משיב את הנפש אמר רב פפא אפילו גילדני דצי גילי כל הקרוב לנפש משיב את הנפש אמר רב אחא בר יעקב בעונקא א"ל רבא לשמעיה כי מייחית לי אומצא אייתי לי מוכא דמקרב לבי ברוך. פירוש, כל נפש חיה מערבת את הנפש האוכלת אותו כשהוא חולה יותר מגבינה וחלב ופירות. ואפי' גילדני דצי גילי. פי', דג הגדל באשפת של הים. קרוב לנפש. פי' החיכה של בשר שהיא קרובה לבית השחיטה ששם מחיית הנפש, ואם יאכל אותה החולה מחזקתו וכאילו משיבה לו נפש והיינו עונקא, והוא מקום כנגד בית הבליעה. ורמז לדבר וענקים לגרורותיך. והיינו אומצא מבי ברוך שאומרין על החתיכה ברוך אתה השם אשר קדשנו במצוותיו וצונו על השחיטה נקרא בי ברוך. אוי' [לו לבית שהלפת] עוברת בתוכו בלא [אבי] אמר דאכל[ה] בלא בשר. ורבא [אמר בשותה יין אינה מ]זקת כול'. השושה [מים לצמאז מ]רוך] שהכל. אמר ר' אידי בר אבין אומצא פטור.